

Uzasadnienie

W związku z dyspozycją § 5 ust. 2 Rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2009 r. w sprawie trybu kontroli aktów prawa miejscowego ustanowionych przez wojewodę i organy niezespółonej administracji rządowej (Dz. U. Nr 222, poz. 1754) Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie, pismem z dnia 27 maja 2014 roku, znak: WOPN-PK.0211.1.2014.BG wystąpił do Ministra Środowiska o dokonanie kontroli zgodności z przepisami powszechnie obowiązującymi, a także zasadami rzetelności, zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 31 marca 2014 roku w sprawie planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Cedyńska PLB320017, zwanego dalej zarządzeniem. Minister Środowiska po dokonaniu kontroli stwierdził uchybienia i pismem z dnia 15 lipca 2015 roku, znak: DP-074-118/24442/14/JJ wniósł o zmianę zarządzenia we własnym zakresie.

Zgodnie z art. 28 ust. 3, ust. 4 i ust. 9 ustawy o ochronie przyrody oraz art. 39 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie zapewnił społeczeństwu, w tym zainteresowanym podmiotom prowadzącym działalność w obrębie siedlisk gatunków ptaków, dla których wyznaczono obszar Natura 2000, możliwość udziału w pracach związanych z opracowaniem projektu zmiany planu zadań ochronnych.

Informację o zamiarze przystąpienia do dokonywania zmiany planu zadań ochronnych podano do publicznej wiadomości obwieszczeniem z dnia 12.08.2015 r., znak PK.6320.18.2015.BG, poprzez:

- udostępnienie na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Szczecinie w terminie od 12 sierpnia 2015 r.,
- ogłoszenie na tablicy ogłoszeń w siedzibie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Szczecinie w terminie od 14 sierpnia 2015 r. do 17 września 2015 r.,
- ogłoszenie w prasie o zasięgu wojewódzkim – NASZ DZIENNIK, opublikowane w dniu 17 sierpnia 2015 r.

Uwagi Ministra Środowiska, o których jest mowa powyżej, i które zainicjowały zmianę przedmiotowego zarządzenia, dotyczyły następujących kwestii:

- 1) W załączniku nr 4 do zarządzenia cele działań ochronnych o nr 1, 2, 4, 6, 9 określono w sposób generalny, bez wskazywania konkretnych parametrów przedmiotów ochrony, które mają ulec poprawie. W celu zapewnienia lepszej mierzalności celów działań ochronnych powinno się ww. cele sprecyzować poprzez dodanie odniesień do konkretnych parametrów.

Sposób uwzględnienia uwagi: doprecyzowano cele działań ochronnych dla wszystkich przedmiotów ochrony obszaru.

- 2) W załączniku nr 4 do zarządzenia, dla przedmiotu ochrony A041 gęś białoczelna, ustanowiono cel działań ochronnych polegający na poprawieniu stanu ochrony gatunku poprzez poprawienie stanu noclegowisk i minimalizację zagrożeń. Zgodnie z § 3 pkt 5 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000

(Dz. U. Nr 34 poz. 186, z późn. zm.), zakres prac koniecznych do sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 obejmuje ustalenie celów działań ochronnych, które mają zostać osiągnięte w okresie, na jaki jest sporządzany plan zadań ochronnych, w sposób umożliwiający weryfikację ich osiągnięcia oraz monitoring. W związku z powyższym należy wskazać, że ww. cele działań ochronnych są niemierzalne i nie podlegają weryfikacji. Dane cele powinny zostać sprecyzowane, co najmniej w takim stopniu, aby określały stan docelowy ochrony przedmiotu ochrony lub początkowy, który ma ulec poprawie. Warto dodać, że określenie celu działań ochronnych jako podjęcia działań zmierzających do określonego stanu, nie przesądza, iż stan docelowy ma zostać osiągnięty, a jedynie określa kierunek planowanych działań. Dlatego dane działanie należy uznać za niemierzalne, ponieważ nie przewiduje, iż określony stan zostanie osiągnięty. Ponadto, wyznaczenie celów działań ochronnych poprzez zastosowanie przy ich określaniu sformułowań niejednoznacznych, nieprecyzyjnych, typu „bogactwo gatunkowe”, „niepogorszony stan ochrony”, uniemożliwia zidentyfikowanie stanu docelowego lub początkowego, tym samym wpływa na ich niemierzalność.

Sposób uwzględnienia uwagi: doprecyzowano cele działań ochronnych dla A041 gęsi białoczelnej.

- 3) W załączniku nr 5 do zarządzenia ustanowiono działanie ochronne o nr 18 polegające na zaleceniu wprowadzania nowej zabudowy w obrębie zwartej zabudowy miejscowości unikając rozproszenia, nietworzeniu zabudowy, w tym rekreacyjnej przy jeziorach dotąd niezabudowanych. Należy wskazać, że nie ma podstaw prawnych do ustanawiania działań ochronnych modyfikujących zagospodarowanie przestrzenne określonych gmin, w tym zobowiązujących do utrzymania obowiązujących postanowień dokumentów planistycznych. Ustawodawca w planie zadań ochronnych obszaru Natura 2000 przewidział możliwość ingerencji w planowanie przestrzenne ale wyłącznie poprzez ustanawianie określonych wskazań do zmian w istniejących dokumentach planistycznych i tylko w zakresie dotyczącym eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych lub zewnętrznych, jeżeli są one niezbędne dla utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000, o czym stanowi art. 28 ust. 10 pkt 5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2013 r. poz. 627, z późn. zm.). Dlatego też ustanawianie działań ochronnych ingerujących w zagospodarowanie przestrzenne należy uznać za niewłaściwe.

Sposób uwzględnienia uwagi: Zapisy kwestionowanego działania ochronnego przeniesiono do załącznika nr 3 zmiany do zarządzenia (pierwotnie załącznik nr 6 do zarządzenia), jako wskazanie do zmian w istniejących dokumentach planistycznych.

- 4) W załączniku nr 5 do zarządzenia, w odniesieniu do przedmiotów ochrony A075 bielik, A127 żuraw, A039 gęś zbożowa, A041 gęś białoczelna, A051 krakwa, A074 kania ruda, A094 rybołów, A073 kania czarna, A197 rybitwa czarna, nałożono na właścicieli i użytkowników gruntów, innych użytkowników lasów, placówki naukowe, organizacje pozarządowe, następujące obowiązki: monitoringu napowietrznych linii energetycznych oraz wykrycia newralgicznych miejsc, inwentaryzacji gatunków, wykonania pięcioletniej ekspertyzy ornitologicznej, monitoringu zajętości platform lęgowych, ograniczenia wędkarstwa do połowów z brzegu na maksymalnie 10 % linii brzegowej, weryfikacji sposobu użytkowania innych niż rola klasoużytków, użytkowania wszystkich gruntów oznaczonych jako łąki, pastwiska i nieużytki, zgodnie z ich klasyfikacją, weryfikacji sposobu użytkowania działek dróg gminnych i powiatowych, innych gruntów komunalnych, wypracowania i wprowadzenia

programów odbudowy alei oraz zadrzewień biocenotycznych i krajobrazowych, pozostawiania podczas wszystkich cięć rębnych kęp drzewostanu na powierzchni wydzielania, podjęcia działań zmierzających do osiągnięcia około 5 % udziału drzewostanów ponad 120-letnich. W przedstawionych działaniach ochronnych w sposób nieprawidłowy określono podmioty odpowiedzialne za ich wykonanie. W myśl art. 28 ust. 10 pkt 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2013 r. poz. 627, z późn. zm.) w planie zadań ochronnych należy określić podmioty odpowiedzialne za wykonanie ustalonych działań ochronnych. W przedstawionym przepisie nie wskazano zamkniętego katalogu podmiotów, na które mogą być nałożone obowiązki, wynikające z ww. ustawy. Nie oznacza to jednak zupełnej swobody w określaniu podmiotów zobowiązanych do realizacji działań wynikających z planu zadań ochronnych, ponieważ przy opracowywaniu tego dokumentu należy mieć również na uwadze inne unormowania powszechnie obowiązujące, w szczególności zasady i przepisy Konstytucji RP. Należy wskazać, iż zgodnie z konstytucyjną zasadą legalizmu, wynikającą z art. 7 Konstytucji RP, oraz wyrokiem Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 17 listopada 2011 r. (sygn. I FSK 88/11), jedynie ustawa może normować prawa i obowiązki obywateli. Z kolei w planie zadań ochronnych - akcie prawa miejscowego, w działaniach ochronnych m.in. na właścicieli i użytkowników gruntów, innych użytkowników lasów, Spółkę Wodną Szczecinek, właścicieli lasów niepaństwowych, placówki naukowe i organizację pozarządowe, spółki z o.o., będące podmiotami prywatnymi, nałożono określone obowiązki. Przedstawione rozwiązanie należy uznać za niezgodne z konstytucyjnymi unormowaniami. Ponadto, stanowi ono przekroczenie delegacji ustawowej zawartej w art. 28 ust. 10 pkt 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, z której nie wynika możliwość uregulowania w planie zadań ochronnych sytuacji prawnej podmiotów prywatnych, w tym ich obowiązków. Warto dodać, że na zasadach określonych w art. 36 ust. 3 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, dopuszczalne jest nakładanie obowiązków na właścicieli lub posiadaczy obszaru ale wyłącznie na podstawie umowy z regionalnym dyrektorem ochrony środowiska oraz w ściśle określonym zakresie oraz celu, m.in. dostosowania gospodarki rybackiej lub leśnej do wymogów ochrony obszaru Natura 2000.

Sposób uwzględnienia uwagi: zmieniono zapisy dotyczące podmiotów odpowiedzialnych za wykonanie ww. zadań, według zaleceń Ministra Środowiska.

- 5) W załączniku nr 5 do zarządzenia, dla przedmiotu ochrony A197 rybitwa czarna, ustanowiono działanie ochronne polegające na kanalizacji miejscowości sąsiadujących z jeziorami, ewentualnie gromadzeniu nieczystości w szczelnych atestowanych zbiornikach bezodpływowych, weryfikacji sposobu odprowadzania ścieków z poszczególnych obiektów mieszkalnych i gospodarczych, bieżącej kontroli gospodarki wodno- ściekowej w poszczególnych obiektach budowlanych, egzekwowaniu ograniczeń wynikających z przepisów prawa dotyczących odległości oczyszczalni przydomowych od brzegów jezior i innych wód. Zgodnie z art. 7 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2013 r. poz. 594, z późn. zm.) sprawy usuwania i oczyszczania ścieków komunalnych należą do zadań własnych gminy, która sama decyduje o sposobie i terminie ich realizacji. Zobowiązanie gmin w działaniach ochronnych ustanowionych w planie zadań ochronnych obszaru Natura 2000 do wykonywania określonych zadań własnych ogranicza ich ustawowe kompetencje. Ponadto, takie zadania nie znajdują podstawy prawnej w upoważnieniu ustawowym określającym zakres działań ochronnych, ustalony w art. 28 ust. 10 pkt 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody. W związku z powyższym przedstawione działania bezprawnie ingerują w prowadzoną przez gminę gospodarkę ściekową, określając sposób jej wykonywania.

Sposób uwzględnienia uwagi: usunięto kwestionowany zapis.

- 6) W załączniku nr 5 do zarządzenia, w odniesieniu do przedmiotów ochrony A051 kawka, A127 żuraw, A197 rybitwa czarna, A075 bielik, A039 gęś zbożowa, A041 gęś białoczelna, A074 kania ruda, A094 rybołów, A073 kania czarna, A197 rybitwa czarna, ustanowiono działania ochronne polegające na nielokalizowaniu ferm norki amerykańskiej, farm wiatrowych w granicach obszaru Natura 2000, wyłączenia zbiorników użytkowanych jako łęgowiska przez rybitwy czarne z zagospodarowania rekreacyjnego, niewprowadzaniu trwałych upraw istotnie zmniejszających powierzchnię krajobrazu otwartego. Przedstawione działania faktycznie stanowią zakazy. W planie zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 nie powinno się zamieszczać zakazów określonego działania. Zgodnie z art. 33 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. zabrania się, co do zasady, podejmowania działań mogących, osobno lub w połączeniu z innymi działaniami, znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000, w szczególności pogorszyć stan siedlisk, wpłynąć negatywnie na gatunki, pogorszyć integralność obszaru Natura 2000 lub jego powiązań z innymi obszarami. W związku z powyższym, należy stwierdzić, że ogólnie określone zakazy w obszarze Natura 2000 wynikają z mocy prawa. Ponadto, skoro w delegacji ustawowej do ustanowienia ww. aktów prawa miejscowego nie przewidziano możliwości ustanowienia w nich zakazów, to takie działanie stanowi przekroczenie delegacji ustawowej. Warto dodać, że zgodnie z art. 36 ust. 3 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody możliwe jest dostosowanie działalności rybackiej do wymogów ochrony obszaru Natura 2000, w sposób i na zasadach określonych w tym przepisie. Jednak wyłączenie określonego jeziora z użytkowania rybackiego nie można uznać za ustanowienie ww. ograniczenia, ale za zakaz, ponieważ niweczy istotę działalności rybackiej, a nie prowadzi do jej modyfikacji. Należy podkreślić, że w odniesieniu do przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000, które są objęte ochroną gatunkową, zgodnie z art. 52 ust. 1 w zw. z art. 48 i 49 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, są ustanowione na mocy rozporządzenia ministra właściwego do spraw środowiska określone zakazy, w tym dotyczące umyślnego płoszenia i niepokojenia. Dlatego, gdy dla danego przedmiotu ochrony określone zakazy wynikają z ww. przepisów, nie powinno się ich powtarzać w planie zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000.

Sposób uwzględnienia uwagi: wykreślono działania ochronne polegające na nielokalizowaniu ferm norki amerykańskiej i farm wiatrowych w granicach obszaru Natura 2000, gdyż kwestie te są regulowane zapisami w załączniku nr 3 zmiany do rozporządzenia (pierwotnie załącznik nr 6 rozporządzenia). Działanie dotyczące nie wprowadzania trwałych upraw istotnie zmniejszających powierzchnię krajobrazu otwartego, zostało usunięte. Obecnie ochronę struktury i arealu użytków zielonych, oraz ochrony siedlisk łęgowych przedmiotów ochrony, reguluje działanie nr 7 załącznika nr 2 do zmiany zarządzenia, oraz zapisy załącznika nr 3 do zmiany zarządzenia. Przeredagowano zapisy dotyczące ochrony siedlisk łęgowych rybitwy czarnej. Wskazano, by poprzez przygotowanie i zawarcie umów z zarządcami/dzierżawcami gruntów i obwodów rybackich, mających na celu dostosowanie, na wskazanych obszarach, prowadzonej na niej działalności do wymogów ochrony obszaru Natura 2000 zalecenie, użytkowanie rybackie i wędkarskie odbywało się poza sezonem łęgowym, oraz by ograniczono wędkarstwo do max. 10 % linii brzegowej (w jednym miejscu).

- 7) W załączniku nr 5 do zarządzenia, na koła łowieckie nałożono obowiązek wyłączenia z polowań w okresie migracji oraz zimowania jezior Morzycko, Orzechów i Czachów. Odnosząc się do ww. postanowień planu zadań ochronnych należy zauważyć, że ma on, jako akt prawa miejscowego,

charakter normatywny, a więc powinien określać, ustanawiać, regulować daną materię. Zakres takiego działania jest ograniczony nie tylko brzmieniem delegacji ustawowej, ale także dopuszczalnością z punktu widzenia reguł nadrzędnych i innych przepisów ustawowych, w tym dotyczących zwierząt łownych. W myśl art. 28 ust. 10 pkt 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, w planie zadań ochronnych należy wskazać podmioty odpowiedzialne za wykonanie ustalonych działań ochronnych. Chociaż w przywoływanym przepisie nie sformułowano zamkniętego katalogu tych podmiotów, nie oznacza to jednak zupełnej swobody w ich wskazywaniu. Przypomnieć w szczególności należy, że zgodnie z zasadą legalizmu, wynikającą z art. 7 Konstytucji RP, jedynie ustawa może normować prawa i obowiązki obywateli. Z kolei w odniesieniu do innych uregulowań prawnych dotyczących zwierząt łownych, należy stwierdzić, że w ramach planu zadań ochronnych nie można tworzyć regulacji, które są powtórzeniem przepisów ustawowych, a także regulacji, które będą je modyfikowały (lista gatunków, okresy polowań, sposoby pozyskiwania zwierzyny), w szczególności gdy ustawodawca nie przewiduje uwzględniania treści ww. planu w danej dziedzinie (gospodarka łowiecka), czy danym akcie (plany łowieckie). Regulacje planu nie powinny skutkować wątpliwościami adresatów norm, w tym przypadku kół łowieckich, co do podstawy oraz zakresu ich praw i obowiązków. Nie negując tego, że określone działania, w szczególności redukcja określonych zwierząt łownych, mogą wpłynąć pozytywnie na przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 i w tym sensie mogą mieć charakter działania ochronnego, należy podkreślić, że delegację z art. 28 ustawy o ochronie przyrody należy wykonywać z poszanowaniem ww. ograniczeń. Odnosząc się do kwestionowanego unormowania należy stwierdzić, że jeżeli jego zasadniczym celem jest oddziaływanie na sposób prowadzenia gospodarki łowieckiej, rozważyć można wskazywanie zamiast niego w planach zadań ochronnych np.:

- działań Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w różnych dopuszczalnych prawem formach (co do zasady niewładczych) na rzecz określonych działań kół łowieckich, m.in. redukcji określonych drapieżników, w określonej liczbie, w określony sposób, czy w określonym terminie (stopień szczegółowości powinien być dostosowany do okoliczności danej sprawy),
- działania Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska polegające na zawarciu umowy z zarządcą/dzierżawcą obwodu łowieckiego, mającej na celu dostosowanie gospodarki łowieckiej do wymogów ochrony obszaru Natura 2000,
- działania dzierżawcy/zarządcy obwodu łowieckiego, polegające na dostosowaniu gospodarki łowieckiej do wymogów ochrony obszaru Natura 2000, w przypadku zawarcia z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska umowy w tym zakresie.

Sposób uwzględnienia uwagi: kwestionowany zapis otrzymał brzmienie „*Przygotowanie i zawarcie umów z zarządcami/dzierżawcami obwodów łowieckich, mających na celu dostosowanie, na wskazanych obszarach, gospodarki łowieckiej do wymogów ochrony obszaru Natura 2000 oraz gatunków ptaków, dla których ochrony wyznaczono ten obszar - stworzenie strefy ochrony zwierzyny, z wyłączeniem polowań na ptaki w okresie migracji oraz zimowania, na jeziorach: Morzycko, Orzechów i Czachów*”.

- 8) W załączniku nr 5 do zarządzenia, w działaniu ochronnym nr 13, nałożono na Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (ARiMR) następujące obowiązki: weryfikacji sposobu użytkowania innych niż rola klasoużytków, użytkowania wszystkich gruntów wyznaczonych jako łąki, pastwiska i nieużytki zgodnie z ich klasyfikacją, weryfikacji sposobu użytkowania działek dróg gminnych, powiatowych i innych gruntów komunalnych, wypracowania i wprowadzenia programów odbudowy alei zadrzewień biocenotycznych oraz krajobrazowych. Należy zauważyć, że kompetencje ARiMR zostały

określone przede wszystkim w ustawie z dnia 9 maja 2008 r. o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Dz. U. z 2014 r. poz. 1438, z późn. zm.), w szczególności w jej art. 4 ust. 1 i art. 5 ust. 1. Zgodnie ze wskazanymi przepisami do zadań ww. Agencji należy m.in. wspieranie określonych inwestycji, wspieranie realizacji innych zadań wynikających z polityki państwa w zakresie rolnictwa, rozwoju wsi i przetwórstwa produktów rolnych. W związku z powyższym wyznaczone w planie zadań ochronnych działania ochronne wykraczające poza zakres ustawowych kompetencji ARiMR. Ponadto, nie ma podstawy prawnej do ich ustanawiania, ponieważ w upoważnieniu ustawowym do wydania planu zadań ochronnych nie przewidziano możliwości ingerencji w ustawowo określony zakres kompetencji tej państwowej osoby prawnej.

Sposób uwzględnienia uwagi: wskazano Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie jako podmiot odpowiedzialny za wykonanie ww. zadań.

- 9) W załączniku nr 5 do zarządzenia, dla przedmiotu ochrony A075 bielik, zobowiązano właścicieli infrastruktury elektroenergetycznej do tego, że w przypadku modernizacji istniejących lub budowy nowych linii napowietrznych powinni uzgadniać z właściwym organem sposoby umożliwiające ograniczenie negatywnego wpływu inwestycji na awifaunę, przy czym lokalizacja i zakres zastosowanych rozwiązań powinny być adekwatne do rzeczywistego wpływu inwestycji na awifaunę. Przedstawione działania faktycznie określają warunki realizacji przyszłych inwestycji oraz działań i nie można ich uznać za działania ochronne, które ustanawiają zadania mające prowadzić do ochrony przedmiotów ochrony. W związku z powyższym nie można takich zadań ustanawiać w planie zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000. Warto dodać, że właściwa realizacja inwestycji mogących oddziaływać na obszar Natura 2000 jest zapewniona poprzez przeprowadzenie dla ww. przedsięwzięć oceny oddziaływania na obszar Natura 2000, o której mowa w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013 r. poz. 1235, z późn. zm.), w szczególności w jej art. 96 ust. 1. Ponadto, nie ma podstaw prawnych do wprowadzania wymogu przeprowadzania do poszczególnych rodzajów inwestycji dodatkowych wymogów konsultacji z regionalnym dyrektorem ochrony środowiska. Takie działania ochronne wykraczają poza zakres planu zadań ochronnych obszaru Natura 2000.

Sposób uwzględnienia uwagi: preredagowano zapis zgodnie ze wskazaniem Ministra Środowiska, gdzie jako działania ochronne zapisano wskazywanie rozwiązań modernizacyjnych zmniejszających ryzyko śmierci lub kalectwa ptaków w wyniku kolizji z elementami infrastruktury elektroenergetycznej (m.in. zastosowanie elementów ostrzegawczych, zwiększających widoczność napowietrznych linii elektroenergetycznych poprzez montaż ostrzegaczy na przewodach odgromowych linii elektroenergetycznych, lub zastosowanie innych, skuteczniejszych rozwiązań technologicznych, stosowanie linii izolowanych, skablowanie linii etc.) oraz utrzymanie drożności dotychczasowych tras dziennego i sezonowego przemieszczania się ptaków. Jako podmiot odpowiedzialny za wykonanie powyższego, wskazano Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie, działającego w porozumieniu z podmiotami realizującymi przedsięwzięcia polegające na budowie i eksploatacji napowietrznych linii elektroenergetycznych, oraz gminami.

- 10) W załączniku nr 5 do zarządzenia, ustanowiono działanie ochronne nr 2 polegające na powiększeniu granic obszaru Natura 2000 o fragment doliny Słubi, które ma wykonać regionalny dyrektor ochrony środowiska. Należy wskazać, że procedura powiększania obszaru Natura 2000

została normatywnie określona w ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody. Ponadto, nie ma podstaw prawnych do ingerowania w działania ochronnych w ww. procedurę poprzez zobowiązanie określonych organów do zmiany granic obszaru Natura 2000.

Sposób uwzględnienia uwagi: usunięto kwestionowany zapis z załącznika 2 zmiany do zarządzenia (pierwotnie załącznik nr 5 do rozporządzenia), oraz zapis w załączniku nr 3 zmiany do rozporządzenia (pierwotnie załącznik nr 6 do rozporządzenia), dotyczący tego samego zagadnienia (wskazanie do zmiany w Uchwale Nr 13/VI/2011 w sprawie uchwalenia Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Moryń, do objęcia ochroną (np. jako Użytek Ekologiczny) odcinka doliny Słubi (według załącznika nr 5a) będącego obszarem proponowanego powiększenia ostoi, jako teren kompensujący utratę siedlisk związaną z zabudową w obszarze Natura 2000 Ostoja Cedyńska).

- 11) W § 8 zarządzenia wskazano, iż akt wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Zachodniopomorskiego. Należy wskazać, iż nie ma potrzeby wyszczególniania miejsca ogłoszenia aktu, ponieważ wynika ono z art. 13 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U. z 2011 r. Nr 197, poz. 1172, z późn. zm.).

Sposób uwzględnienia uwagi: w aktualnie procedowanym projekcie zarządzenia nie podano już miejsca ogłoszenia aktu.

Poza wymienionymi wyżej poprawkami wynikającymi z uwag Ministra Środowiska, wprowadzono następujące zmiany:

- 1) W związku z wytycznymi wskazywanymi przez Ministra Środowiska w odniesieniu do innych planów zadań ochronnych, przededagowano zapisy działania ochronnego w załączniku nr 5, dotyczącego redukcji liczebności inwazyjnych drapieżników. Pierwotny zapis „zwiększenie pozyskania szopa, norki i jenota w całym obszarze” otrzymał w zmienionym i poprawionym załączniku (załącznik nr 3 zmiany do zarządzenia) brzmienie: „Przygotowanie i zawarcie umów z zarządcami/dzierżawcami obwodów łowieckich, w celu redukcji liczebności inwazyjnych gatunków drapieżników (norki amerykańskiej, szopa pracza i jenota) poprzez prowadzenie odstrzałów (z preferowaniem amunicji innej niż ołowiana), chwywanie w pułapki żywołowne i innymi metodami, (działanie powinno być realizowane w sposób ciągły aż do wyeliminowania inwazyjnych gatunków drapieżników)”.
- 2) W załączniku nr 5 (według aktualnej numeracji - załącznik nr 3 do zmiany zarządzenia), dla zadania ochronnego dotyczącego ochrony przestrzeni powietrznej pod kątem utrzymania drożności dotychczasowych tras dziennego i sezonowego przemieszczania się ptaków, oraz wskazywania rozwiązań modernizacyjnych zmniejszających ryzyko śmierci lub kalectwa ptaków w wyniku kolizji z elementami infrastruktury elektroenergetycznej, rozszerzono listę gatunków, którym dedykowane jest to działanie. Z uwagi na biologię gatunków, będących przedmiotami ochrony, dopisano: A094 rybołowa *Pandion haliaetus*, A073 kanię czarną *Milvus migrans*, A074 kanię rudą *Milvus milvus*, A127 żurawia *Grus grus*, A039 gęś zbożową *Anser fabalis* oraz A041 gęś białoczelną *Anser albifrons*.
- 3) Z załącznika nr 5 (według aktualnej numeracji - załącznik nr 3 do zmiany zarządzenia), usunięto zapis dotyczący egzekwowania ograniczeń w stosowaniu środków ochrony roślin i edukacji producentów rolnych w zakresie wpływu stosowania pestycydów na śmiertelność ptaków. Wynika to z faktu, iż za-

również dopuszczenie stosowania, jak i kontrola środków stosowania roślin, wynika z przepisów odrębnych (m.in. Ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o środkach ochrony roślin, Rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 31 marca 2014 r. w sprawie warunków stosowania środków ochrony roślin, Rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 18 marca 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Działanie rolno-środowiskowo-klimatyczne”, objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020).

- 4) W związku z doprecyzowaniem celów zadań ochronnych, wyznaczonych dla konkretnych gatunków, w celu zwiększenia kompatybilności poszczególnych zapisów zawartych w załącznikach nr 1, 2 i 3 (według starej numeracji – załącznikach nr 4, 5 i 6), rozwinęto wskazania do zmian w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, o zapis wskazujący na konieczność utrzymania terenów łąkowych, żerowiskowych i odpoczynkowych ptaków (gruntów ornych, łąk, pastwisk i nieużytków), w stanie wolnym od zabudowy.

Zgodnie z art. 28 ust. 3 i ust. 9 ustawy o ochronie przyrody, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie kontynuował zapewnienie zainteresowanym podmiotom prowadzącym działalność w obrębie siedlisk gatunków, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000, możliwości udziału w pracach związanych z opracowywaniem projektu zmiany planu zadań ochronnych, poprzez powiadomienie osób i podmiotów prowadzących działalność w obrębie siedlisk gatunków, dla których wyznaczono obszar Natura 2000 o możliwości zgłaszania uwag oraz wniosków do przygotowanego projektu zmiany zarządzenia w sprawie PZO (zawiadomienie z dnia 9 listopada 2016 r., znak WOPN-ON.6320.13.2016.RCH).

W wyniku tego etapu procedury wpłynęły pisma od 11 podmiotów, z czego:

- 2 podmioty przekazały informację o braku uwag (Nadleśnictwo Chojna i Enea Operator);
- 9 podmiotów zgłosiło 28 uwag i wniosków. Ich zestawienie wraz z informacją w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę oraz w jakim zakresie zostały uwzględnione, zawarto w poniższej tabeli.

Lp.	Podmiot zgłaszający/ data	Treść uwagi	Sposób rozpatrzenia uwagi
1	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska 21.11.2016 r.	Uwaga do zmienianego załącznika 4 – cele działań ochronnych dla kani czarnej: <i>Ponieważ nie ma wyjaśnienia skrótów FV, U1, U2, należałoby je albo zastąpić określeniami słownymi, albo dodać określenia skrótów.</i>	Uwaga została uwzględniona. Dodano określenia skrótów pod tabelą.
2	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska 21.11.2016 r.	Uwaga do zmienianego załącznika 4 – ostatnie zdanie w celach działań ochronnych dla kani czarnej: <i>Na pewno to jest konieczne? Opis celów jest i tak bardzo rozbudowany...</i>	Uwaga została uwzględniona. Wprowadzono sugerowaną poprawkę, aktualne rozpoznanie prowadzone jest na bieżąco przez zarządcę terenu, a Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie na bieżąco prowadzi wykaz wszystkich stref ochronnych dla przedmiotowego gatunku.
3	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska 21.11.2016 r.	Uwaga do zmienianego załącznika 4 – ostatnie zdanie w celach działań ochronnych dla kani rudej: <i>jw</i>	Uwaga została uwzględniona. Wprowadzono sugerowaną poprawkę, aktualne rozpoznanie prowadzone jest na bieżąco przez zarządcę terenu, a Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie na bieżąco prowadzi wykaz wszystkich stref ochronnych dla przedmiotowego gatunku.
4	Generalna Dyrekcja	Uwaga do zmienianego załącznika 4 – ostatnie	Uwaga została uwzględniona częściowo.

Lp.	Podmiot zgłaszający/ data	Treść uwagi	Sposób rozpatrzenia uwagi
	Ochrony Środowiska 21.11.2016 r.	zдание w celach działań ochronnych dla bielika, rybołowa, żurawia, rybitwy czarnej, gęsi zbożowej, gęsi białoczelnej i krakwy: <i>jw. I podobnie dalej</i>	Wprowadzono sugerowaną poprawkę dla bielika, aktualne rozpoznanie prowadzone jest na bieżąco przez zarządcę terenu, a Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie na bieżąco prowadzi wykaz wszystkich stref ochronnych dla przedmiotowego gatunku. Pozostawiono zapis dla rybołowa, dla którego, ze względu na niewielką liczebność, rozpoznanie i monitoring miejsc lęgowych, może mieć kluczowe znaczenie. Ponadto w związku z faktem, iż przedmioty ochrony podczas prac terenowych w 2013 r. (dane z raportu z prac terenowych: marzec - wrzesień 2013 r., P.Pluciński, D. Marchowski) uzyskały ocenę stanu populacji U1 (zadowalający), lub FV (właściwy), odstąpiono od pełnej inwentaryzacji gatunku w całej ostoi, natomiast zastąpiono je działaniami monitoringowymi związanymi z oceną stanu populacji i siedlisk.
5	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska 21.11.2016 r.	Uwaga do zmienianego załącznika 4 – pierwsze zdanie w celach działań ochronnych dla żurawia: <i>Czy to ma sens? Nawet 30 par to ułamek 1% populacji krajowej... Wydaje się, że raczej należałoby rozważyć usunięcie tego gatunku z listy przedmiotów ochrony... A do tego czasu zapis podobnie jak w przypadku gęsi zbożowej, tyle, że bez działań na siedliskach.</i>	Uwaga została uwzględniona częściowo. Poprawiono zapis na: <i>Utrzymanie liczebności populacji lęgowej co najmniej na dotychczasowym poziomie</i> , Fakt, iż podczas prac terenowych w 2013 r. (dane z raportu z prac terenowych: marzec - wrzesień 2013 r., P.Pluciński, D. Marchowski) stwierdzono 33 zajęte siedliska. Wynik ten, jest wynikiem jednorocznych badań i nie przesądza o możliwości występowania większej ilości par lęgowych na przedmiotowym obszarze. W szczególności, że liczba par w latach 90 szacowana była na 47-70, a wyniki ww. badań w 2013 r. wykazały, iż populacja żurawia na terenie ostoi uległa wzrostowi. Wykazano również, że stan siedlisk uznano za zadowalający (U1), a stan populacji oraz perspektywy zachowania jako właściwe (FV). Ponadto przedmiotową ostoję w ocenie eksperckiej, uznano za istotne miejsce dla tegoż gatunku, a stan zachowania gatunku (ocena ogólna) oceniono na kat. B. W związku z powyższym, potwierdza się zasadność utrzymania gatunku jako przedmiotu ochrony.
6	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska 21.11.2016 r.	Uwaga do zmienianego załącznika 5 – obszar wdrażania działania ochronnego nr 1 przewidzianego dla rybołowa: <i>Tereny leśne?</i>	Uwaga została uwzględniona. Wprowadzono sugerowaną poprawkę. Obecnie obszar wdrażania tego działania został określony jako: <i>Tereny leśne w obszarze Natura 2000.</i>
7	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska 21.11.2016 r.	Uwaga do zmienianego załącznika 5 – obszar wdrażania działania ochronnego nr 9 przewidzianego dla bielika, kani rudej, rybołowa i kani czarnej: <i>Tereny leśne? Kompleksy leśne? Podobnie niżej.</i>	Uwaga została uwzględniona. Wprowadzono sugerowaną poprawkę. Obecnie obszar wdrażania tego działania został określony jako: <i>Tereny leśne w obszarze Natura 2000.</i>
8	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska	Uwaga do zmienianego załącznika 5 – obszar wdrażania działania ochronnego nr 10 przewi-	Uwaga została uwzględniona częściowo. Obecnie obszar wdrażania tego działania został okre-

Lp.	Podmiot zgłaszający/ data	Treść uwagi	Sposób rozpatrzenia uwagi
	21.11.2016 r.	dzianego dla bielika, kani rudej, rybołowa i kani czarnej: <i>Skoro są to działki jezior, to można je wskazać np., na mapie...</i>	ślony jako: Tereny leśne i zadrzewienia położone w obszarze Natura 2000 w obrębie działek jezior, poza obszarami zarządzanymi przez PGL Lasy Państwowe. Z uwagi na ilość jezior w przedmiotowej ostoi odstąpiono od sporządzania pełnej listy działek, ponieważ zaburzyło by to czytelność załącznika. Ponadto nie wszystkie jeziora posiadają odrębną działkę. Natomiast treść działania ochronnego została zmodyfikowana na zapis: "Pozostawienie bez wskazań gospodarczych drzewostanów i zadrzewień w obrębie działek jezior".
9	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska 21.11.2016 r.	Uwaga do zmienianego załącznika 5 – działania ochronnego nr 11, dotyczącego systemowego rozwiązania problemu padliny na drogach: <i>Chyba raczej „problemu zalegania padliny”...</i>	Uwaga została uwzględniona. Wprowadzono sugerowane uzupełnienie.
10	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska 21.11.2016 r.	Uwaga do zmienianego załącznika 5 – obszar wdrażania działania ochronnego nr 11: <i>Raczej pasy dróg w obszarze.</i>	Uwaga została uwzględniona. Wprowadzono proponowaną zmianę.
11	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska 21.11.2016 r.	Uwaga do zmienianego załącznika 5 – działania dotyczące monitoringu: <i>Inne przedmioty ochrony nie będą monitorowane?</i>	Uwaga została uwzględniona. Dopisano monitoring pozostałych przedmiotów ochrony
12	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska 21.11.2016 r.	Uwaga do zmienianego załącznika 5 – działania dotyczące uzupełnienia stanu wiedzy: <i>Nie wiadomo, czy chodzi o inwentaryzację, czy o monitoring...</i>	Uwaga została uwzględniona. Skorygowano zapis w sposób nie budzący wątpliwości.
13	Szczecińskie Kopalnie Surowców Mineralnych S.A. 22.11.2016 r.	Wniosek o usunięcie ze zmienianego załącznika 6, wskazań odnoszących się do Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Cedynia w zakresie wprowadzenia dla całego obszaru zapisów o konieczności utrzymania terenów łęgowych, żerowiskowych i odpoczynkowych ptaków... ponieważ: <i>zapis ten jest niezgodny z obowiązującymi przepisami prawa. Ogranicza lub może w przyszłości ograniczyć wprowadzenie jakiegokolwiek zabudowy w tym np. zakładu przeróbki kruszyw, zaplecza kopalni na terenie aktualnych użytków rolnych w sąsiedztwie udokumentowanych lub perspektywicznych terenów występowania złóż kruszyw, lub innych inwestycji. Wskazania do zmian w studiach uwarunkowań (...), zgodnie z zapisem w załączniku 3 oraz z obowiązującymi przepisami prawa powinny dotyczyć eliminacji lub ograniczenie zagrożeń wewnętrznych lub zewnętrznych, niezbędnych dla utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony gatunków ptaków i ich siedlisk, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000, a nie ograniczać np. zabudowy, czy innego przeznaczenia gruntów – zwłaszcza „dla całego obszaru Natura 2000”.</i>	Uwaga została uwzględniona częściowo poprzez wprowadzenie istotnych modyfikacji w treści kwestionowanego wskazania. Zasięg terenów objętych wskazaniem ochronnym nr 2 ograniczono do łąk, pastwisk, naturogenicznym nieużytków i gruntów ornych (tylko w przypadku położenia w zasięgu siedlisk ptaków określonych w załączniku nr 1 do niniejszego zarządzenia). Istotnie rozwinięto także katalog odstępstw od tego wskazania. Utrzymanie pozostałych ustaleń jest niezbędne dla powstrzymania dalszego spadku zasięgu siedlisk łęgowych i żerowiskowych gatunków ptaków, dla których wyznaczono przedmiotowy obszar Natura 2000, jak również dla utrzymania nie pogorszonego stanu przedmiotów ochrony.
14	Burmistrz Cedyni 23.11.2016 r.	Sprzeciw wobec wskazań odnoszących się do Studium uwarunkowań i kierunków zagospoda-	Uwaga została uwzględniona poprzez wprowadzenie istotnych modyfikacji w treści kwestio-

Lp.	Podmiot zgłaszający/ data	Treść uwagi	Sposób rozpatrzenia uwagi
		rowania przestrzennego gminy Cedynia w zakresie wprowadzenia dla całego obszaru zapisów o konieczności utrzymania terenów łęgowych, żerowiskowych i odpoczynkowych ptaków (...) oraz dotyczących zabudowy rekreacyjnej brzegów jezior: <i>Z wielkim zaniepokojeniem przyjęliśmy informację o planowanych zmianach planu zadań ochronnych, który w takiej postaci uniemożliwi naszym Mieszkańcom zabudowę działek sklasyfikowanych jako grunty orne, łąki, pastwiska i nieużytki, na terenach dla których nie ma obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Zakaz ten będzie dotyczył aż 10 spośród 14 sołectw naszej gminy: Radostów, Golice, Żelichów, Lubiechów Dolny, Lubiechów Górny, Bielinek, Łukowice, Czachów, Orzechów i Piasek. Zapis ten zupełnie uniemożliwi rozwój naszych sołectw. Zablokuje możliwość zabudowania działek, które uprzednio były już zabudowane, a obecnie pozostały na nich fundamenty świadczące o ich uprzedniej funkcji. Trzeba mieć bowiem na uwadze, że zabudowa wsi jeszcze przed kilkudziesięcioma latami była o wiele bardziej rozległa niż obecnie, a przecież nie kolidowała z łąkami, żerowaniem i odpoczynkiem ptaków.</i>	nowanego wskazania. Zasięg terenów objętych wskazaniem ochronnym nr 2 ograniczono do łąk, pastwisk, naturogenicznych nieużytków i gruntów ornych (tylko w przypadku położenia w zasięgu siedlisk ptaków określonych w załączniku nr 1 do niniejszego zarządzenia). Istotnie rozwinęto także katalog odstępstw od tego wskazania. Utrzymanie pozostałych ustaleń jest niezbędne dla powstrzymania dalszego spadku zasięgu siedlisk łęgowych i żerowiskowych gatunków ptaków, dla których wyznaczono przedmiotowy obszar Natura 2000, jak również dla utrzymania nie pogorszonego stanu przedmiotów ochrony.
15	Burmistrz Cedyni 23.11.2016 r.	<i>... Prosimy o wzięcie pod uwagę faktu, że zmiana planu będzie miała poważne konsekwencje finansowe. Nie tylko bowiem będzie niosła konieczność dokonania zmiany w „Studium” (koszt poprzedniego studium wyniósł 61.000 zł.), ale przede wszystkim wpłynie na spadek wartości wszelkich nieruchomości, które potencjalnie nadają się pod zabudowę (i dla których mogłaby zostać wydana decyzja o warunkach zabudowy). Zwracamy uwagę, że mowa tu nie o pojedynczych działkach, lecz wielu obrębach ewidencyjnych. Obecni właściciele nabyli te działki mając na uwadze potencjał leżący w ich sposobie dalszego zagospodarowania. Zakaz zabudowy takich nieruchomości musi wywołać falę sprzeciwu ich właścicieli. Zmiana planu wpłynie też na możliwości gospodarowania i sprzedaży gruntów przez Gminę Cedynia. Przełoży się to w oczywisty sposób na budżet Gminy.</i>	Uwagę rozpatrzono w sposób określony powyżej. Utrzymanie pozostałych ustaleń jest niezbędne dla powstrzymania dalszego spadku zasięgu siedlisk łęgowych i żerowiskowych gatunków ptaków, dla których wyznaczono przedmiotowy obszar Natura 2000, jak również dla utrzymania nie pogorszonego stanu przedmiotów ochrony. Obowiązek realizacji tego celu wynika z przepisów prawa krajowego oraz międzynarodowego i spoczywa nie tylko na Regionalnym Dyrektore Ochrony Środowiska ale także innych organach administracji publicznej, osobach prawnych i fizycznych. Ponadto, wprowadzenie przedmiotowych wskazań nastąpi przy okazji zmiany lub aktualizacji Studium, wobec czego nie będą generowały dodatkowych kosztów.
16	Burmistrz Cedyni 23.11.2016 r.	<i>... W tym miejscu należy wyraźnie wskazać, że projekt obecnego „Studium” został uzgodniony przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska, pismem z dnia 22 lutego 2010 r., znak RDOŚ-32-WOŚ.OSZP-7041/12/1/IO/ds.</i>	Uwaga została rozpatrzona w sposób określony w poz. 14 i 15 niniejszej tabeli.

Lp.	Podmiot zgłaszający/ data	Treść uwagi	Sposób rozpatrzenia uwagi
		Pracownicy RDOS uznali zatem, że poprzednie zapisy w „Studium” nie stanowią zagrożenia dla gatunków ptaków, dla których ochrony wyznaczono Ostoję Cedyńską. Jesteśmy przekonani, że opinia ta była poprzedzona rzetelną weryfikacją w terenie.	
17	Burmistrz Cedyni 23.11.2016 r.	... Niezależnie od powyższego, pragniemy jedynie wskazać, że możliwość weryfikacji obecności pewnych gatunków ptaków na terenie Ostoi Cedyńskiej była dostępna w 2010 r. (kiedy uzgodniono „Studium”) tak samo, jak jest dostępna w chwili obecnej. Znajomość walorów przyrodniczych terenu Ostoi nie była wiedzą teoretyczną, która w pewnym czasie mogła być jeszcze niedostępna i którą zdobywa się stopniowo, lecz była to właśnie znajomość pewnych faktów, powszechnie (tzn. dla osób przygotowanych merytorycznie) dostępnych w drodze weryfikacji w terenie. Nawet jeżeli dana instytucja nie posiada informacji o lokalizacji gatunków, zawsze może liczyć na fachowe wsparcie ze strony organizacji pozarządowych czy pracowników naukowych (wymienionych w standardowym formularzu danych). Wiedza o tym terenie musiała być w 2010 r. wystarczająca, bo Ostoja Cedyńska została wyznaczona już w 2008 r. - na podstawie danych zbieranych od co najmniej 2001 r. W tym kontekście nie można zgodzić się ze stanowiskiem, że wiedza pracowników RDOŚ o terenie Ostoi była w 2010 r. mniejsza niż obecnie. Trudno również przyjąć i uzasadnić pogląd, że na przestrzeni sześciu lat chronione populacje zmieniły się pod względem ilościowym (lub jakościowym - nowe gatunki?) w taki sposób, że w 2010 r. uzgodnienie „Studium” było możliwe, a w 2016 r. już nie jest i przedstawia się nam wskazania do zmian tego dokumentu.	Uwaga została rozpatrzona w sposób określony w poz. 14 i 15 niniejszej tabeli. Stan wiedzy na temat populacji gatunków, dla których wyznaczony został obszar Natura 2000 Ostoja Cedyńska, jak również stan wiedzy na temat uwarunkowań ochrony tych gatunków podlega dynamicznym zmianom i z całą pewnością zakres tej wiedzy jest obecnie szerszy niż w okresie poprzedzającym prace nad planami zadań ochronnych, przy czym ani przedtem, ani obecnie ten stan nie jest pełen. Wynika to między innymi z ciągłych zmian zachodzących w środowisku, wpływających zarówno na stan siedlisk, jak i na stan populacji.
18	Zachodniopomorski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Szczecinie 23.11.2017 r.	Uwaga ogólna do wszystkich 6, równolegle konsultowanych projektów: <i>osiągnięcie celu działań ochronnych nie może prowadzić do pogorszenia stosunków wodnych na gruntach przyległych spowodowanych piętrzeniem wód wykonywanym przez bobry na ujściach z jezior.</i>	Zgłoszona uwaga nie wywołuje konieczności dokonywania zmian w projekcie zarządzenia.
19	Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Szczecinie 23.11.2016 r.	Uwaga do załącznika 2 projektu zarządzenia, w tabeli „działania ochronne ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych z ich wykonanie i obszarów ich wdrażania” – <i>wnoszę o zawarcie uwagi ogólnej (np. w postaci odnośnika do tytułu tabeli lub nagłówka kolumny „działania ochronne”): „Proponowane działania nie mogą blokować uprawnień dyrektora RZGW zwią-</i>	Uwaga nie została uwzględniona. W związku z faktem, iż art. 88g ust. 3 pkt 7 ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2015 r. poz. 469 z późn. zm., dział VA) Prawa wodnego obejmujący ochronę przeciwpowodziową stanowi, że przy ustalaniu działań służących osiągnięciu celów zarządzania ryzykiem powodziowym uwzględnia się w szczególności ochronę przyrody, a także na fakt, iż przedmiotowe zarządzenie nie może naruszać i nie

Lp.	Podmiot zgłaszający/ data	Treść uwagi	Sposób rozpatrzenia uwagi
		<i>zanych z ochroną przeciwpowodziową, w tym uprawnień opisanych w art. 88 lit. 1 ust. 7 ustawy Prawo Wodne”.</i>	narusza przepisów odrębnych, nie ma potrzeby zamieszczania dodatkowo wskazanych przez RZGW w Szczecinie zapisów.
20	Nadleśnictwo Mieszkowice 23.11.2017 r.	Uwaga do zmienianego załącznika nr 5 – do działania nr 1 dotyczącego budowy co najmniej 3 platform dla rybołówstwa - należy dokładnie określić zakres odpowiedzialności finansowej i merytorycznej podmiotów. Nadleśnictwo włączy się w realizację działania ochronnego jedynie w przypadku możliwości pozyskania środków zewnętrznych przez organizacje zajmujące się ochroną przyrody.	Treść wpisu zmodyfikowano. W obecnym projekcie zarządzenia, jako podmiot odpowiedzialny za wykonanie wskazanego obok działania, został wpisany Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie w porozumieniu z właściwym miejscowo nadleśniczym lub właścicielem gruntów. Z tego zapisu jednoznacznie wynika, że głównym podmiotem odpowiedzialnym za wykonanie działania jest RDOŚ. To na nim głównie ciąży obowiązek zaplanowania lokalizacji, zapewnienia finansowania i realizacji całego działania, a także uzyskania akceptacji właścicieli lub zarządców gruntów. Jeśli któreś ze sztucznych gniazd będzie miało być posadowione na gruntach Nadleśnictwa Mieszkowice, RDOŚ będzie wykonywał wszystkie te czynności w porozumieniu z nim. Nie wyklucza to jednak możliwości szerszego współdziałania ze strony Nadleśnictwa, o ile tylko wykaże taką inicjatywę.
21	Nadleśnictwo Mieszkowice 23.11.2017 r.	Uwaga do zmienianego załącznika nr 5 – do działania nr 9 dotyczącego utrzymania warunków siedliskowych ptaków szponiastych gnieźdzących się w lasach: <i>W celu utrzymania bądź zwiększenia zasobów potencjalnych miejsc lęgowych wyszczególnionych gatunków ptaków, na powierzchniach użytkowanych rębniami zupełnymi proponujemy pozostawienie 5% powierzchni drzewostanów w formie kęp do naturalnego rozpadu. W miarę możliwości należy łączyć kępy pozostałe w sąsiednich wydzieleniach. Należy pozostawiać strefy ekotonowe o szerokości nie mniejszej niż wysokość drzew panujących wokół oczek wodnych, strumieni i bagienek. W ostoi należy utrzymać udział drzewostanów ponad 120-letnich. Wyjaśnienie: Lasy Państwowe wykonują działania polegające na zachowaniu trwałości lasu, gdzie wymiana pokoleń jest jednym z najistotniejszych czynników gwarantujących osiągnięcie takiego celu. Według zapisanej w Instrukcji Ochrony Lasu praktyki, drzewa wyróżniające się rozmiarami i wiekiem z otaczającego drzewostanu są pozostawiane na powierzchni jako drzewa biocenotyczne. Zgodnie z §31 pkt 5 obowiązujących Zasad Hodowli Lasu pozostawia się na zrębach zupełnych w drzewostanach</i>	Uwagę rozpatrywano łącznie z uwagą odnoszącą się do treści tego samego działania, zgłoszoną przez RDLP w Szczecinie. Po analizie i korektach, treść działania ostatecznie została zmieniona w następujący sposób: <i>Pozostawianie podczas cięć rębnych kęp drzewostanu (biogrup) na powierzchni wydzielenia, z preferowaniem łączenia kęp na granicach wydzieleni oraz pozostawianie i/lub kształtowanie stref ekotonowych o szerokości ok. 1-2 wysokości drzewostanu w wieku rębnym wzdłuż jezior, rzek oraz bagien o powierzchni powyżej 1 ha, nieużytkowanych rębniami zupełnymi. Podjęcie działań zmierzających do osiągnięcia około 5 % udziału drzewostanów ponad 100-letnich, w skali obszaru Natura 2000.</i>

Lp.	Podmiot zgłaszający/ data	Treść uwagi	Sposób rozpatrzenia uwagi
		<i>o krótkim okresie odnowienia fragmenty staro-drzewu wraz z nienaruszonymi warstwami dolnymi, aż do ich naturalnego rozpadu. Powierzchnia pozostawionych fragmentów staro-drzewu nie powinna być jednostkowo mniejsza niż 6 arów i łącznie nie większa niż 5% powierzchni manipulacyjnej pasa zrębowego lub smugi.</i>	
22	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Szczecinie 23.11.2017 t.	Propozycja zmiany treści działania nr 9 dotyczącego utrzymania warunków siedliskowych ptaków szponiastych gnieźdzących się w lasach: <i>Pozostawianie podczas cięć rębnych kęp drzewostanu (biogrup) na powierzchni wydzielenia, z preferowaniem łączenia kęp na granicach wydzieleni oraz pozostawianie i/lub kształtowanie strefy ekotonowej o szerokości ok. 1-2 wysokości drzewostanu w wieku rębnym wzdłuż jezior, rzek oraz bagien o powierzchni powyżej 1,0 ha, nieużytkowanej rębniami zupełnymi. Podjęcie działań zmierzających do osiągnięcia około 5% udziału ponad 100-letnich drzewostanów w skali obszaru Natura 2000.</i>	Sposób rozpatrzenia uwagi jak w poz. 21.
23	Burmistrz Morynia 23.11.2016 r.	Sprzeciw wobec wskazań odnoszących się do Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Moryń w zakresie wprowadzenia dla całego obszaru zapisów o konieczności utrzymania terenów łęgowych, żerowiskowych i odpoczynkowych ptaków (...) oraz dotyczących zabudowy rekreacyjnej brzegów jezior: <i>Z wielkim zaniepokojeniem przyjęliśmy informację o planowanych zmianach planu zadań ochronnych, który w takiej postaci uniemożliwi naszym Mieszkańcom zabudowę działek sklasyfikowanych jako grunty orne, łąki, pastwiska i nieużytki, na terenach dla których nie ma obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Zakaz ten zablokuje możliwość zabudowania działek, które uprzednio były już zabudowane i nie kolidowały z łęgami, żerowaniem i odpoczynkiem ptaków.</i>	Uwaga została rozpatrzona w sposób określony w poz. 14 i 15 niniejszej tabeli.
24	Burmistrz Morynia 23.11.2016 r.	<i>... Proszę o wzięcie pod uwagę, że zmiana planu będzie miała poważne konsekwencje finansowe. Nie tylko bowiem będzie niosła konieczność dokonania zmiany w „Studium” ale przede wszystkim wpłynie na spadek wartości wszelkich nieruchomości, które potencjalnie nadają się pod zabudowę (i dla których mogłaby zostać wydana decyzja o warunkach zabudowy). Zwracamy uwagę, że mowa tu nie o</i>	Uwaga została rozpatrzona w sposób określony w poz. 14 i 15 niniejszej tabeli.. Utrzymanie pozostałych ustaleń jest niezbędne dla powstrzymania dalszego spadku zasięgu siedlisk łęgowych i żerowiskowych gatunków ptaków, dla których wyznaczono przedmiotowy obszar Natura 2000, jak również dla utrzymania nie-pogorszonego stanu przedmiotów ochrony.

Lp.	Podmiot zgłaszający/ data	Treść uwagi	Sposób rozpatrzenia uwagi
		<i>pojedynczych działkach, lecz kilkunastu obrębach ewidencyjnych. Obecni właściciele nabyli te działki mając na uwadze potencjał leżący w ich sposobie dalszego zagospodarowania. Zakaz zabudowy takich nieruchomości wywoła falę sprzeciwu ich właścicieli. Zmiana planu wpłynie też na możliwości gospodarowania i sprzedaży gruntów przez Gminę Moryń. Przełoży się to w oczywisty sposób na budżet Gminy.</i>	Obowiązek realizacji tego celu wynika z przepisów prawa krajowego oraz międzynarodowego i spoczywa nie tylko na Regionalnym Dyrektore Ochrony Środowiska ale także innych organach administracji publicznej, osobach prawnych i fizycznych. Ponadto, wprowadzenie przedmiotowych wskazań nastąpi przy okazji zmiany lub aktualizacji Studium, wobec czego nie będą generowały dodatkowych kosztów.
25	Burmistrz Morynia 23.11.2016 r.	<i>... W tym miejscu należy wskazać, że projekt „Studium” został uzgodniony przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska, pismem z dnia 01 września 2011 r., znak WOOŚ.OSZP-610.185.2011.AS. Pracownicy RDOS uznali zatem, że poprzednie zapisy w „Studium” nie stanowią zagrożenia dla gatunków ptaków, dla których ochrony wyznaczono Ostoję Cedyńską. Opinia ta była również poprzedzona wizją terenową.</i>	Uwaga została rozpatrzona w sposób określony w poz. 14 i 15 niniejszej tabeli.
26	Klub Przyrodników 22.11.2017 r.	Uwaga do zmienianego załącznika nr 4: <i>1. W celach działań ochronnych:</i> <i>a) dla bielika, rybołowa, kań, proponujemy dodać także utrzymanie udziału drzewostanów >120-letnich (potencjalne optymalne siedliska lęgowe);</i> <i>b) dla gęsi zbożowej i białoczelnej, proponujemy dodać, że minimalizacja zagrożeń obejmuje także zaniechania polowania na te gatunki w obszarze Natura 2000 oraz zapewnienie spokoju na noclegowiskach.</i>	Uwagę uwzględniono częściowo: Uwaga z podpunktu a) dotycząca bielika została ujęta w załączniku nr 5 i nie ma potrzeby wprowadzania dodatkowego zapisu w załączniku nr 4. Uwaga w podpunkcie b) brak jest wskazań i możliwości prawnych do wprowadzenia całkowitego zakazu polowania na gęsi białoczelne i zbożowe w całym obszarze Natura 2000. W załączniku nr 5 ujęto zadania mające na celu rozpoznanie wpływu polowań na główne noclegowiska gęsi oraz zminimalizowanie tegoż oddziaływania.
27	Klub Przyrodników 22.11.2017 r.	<i>...2. W tym obszarze Natura 2000, koniecznym środkiem ochronnym wydaje się jednak pozostawienie wolnej od zabudowy strefy wokół jezior, ograniczenie zabudowy terenów otwartych, ograniczenie rekreacyjnego wykorzystania brzegów jezior, jak również zapobieżenie lokalizacji ferm norek. Odpowiednie zapisy wprowadzone do załącznika określającego wskazania do zmian studiów i planów nie będą skuteczne, bo ich skutkiem nie będzie ani obowiązek ustanawiania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego obejmujących odpowiednie tereny (a dopiero ustanowienie planów zawierających taki zapis byłoby skuteczne), ani obowiązek dokonania odpowiednich zmian w studiach i planach, ani też zablokowanie możliwości zezwalania na zabudowę i wydobywanie żwiru w trybie decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu. Wobec wskazanej przez Ministra Środowiska niemożności ujęcia zakazów w planie</i>	Uwagi nie uwzględniono. Zdaniem RDOŚ zapisy zawarte w planie zadań ochronnych dla przedmiotowego obszaru są wystarczające dla skutecznej ochrony siedlisk i gatunków, dla ochrony których został on powołany. Należy pamiętać, iż cały plan zadań tworzy spójną całość, gdzie każdy z załączników odgrywa ważną rolę w zapewnieniu trwałości właściwego stanu przedmiotów ochrony. Tym samym, dobrze zdiagnozowane i określone zagrożenia, wraz z zaplanowanymi działaniami ochronnymi oraz wskazaniami planistycznymi, stanowią skuteczne narzędzie do zarządzania obszarem gwarantującym zachowanie jego jakości. Pamiętać należy także, iż pojawiające się zagrożenia (m.in. rozwój zabudowy), będą weryfikowane na etapie procedury oceny oddziaływania na obszar Natura 2000, także stanowiącej jeden z elementów narzędzi służących ochronie obszarów cennych przyrodniczo (ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, Dz. U. 2016, poz. 353 z późn. zm.), jak również podlegają przepisom ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, a w szczegól-

Lp.	Podmiot zgłaszający/ data	Treść uwagi	Sposób rozpatrzenia uwagi
		<i>zadań ochronnych oraz niemożności takiej ingerencji planem zadań ochronnych w zagospodarowanie przestrzenne, wnosimy o wskazanie potrzeby ustanowienia dla obszaru planu ochrony, w którym będzie można określić odpowiednie „warunki właściwego stanu ochrony”, odnoszące się m.in. do zagospodarowania przestrzennego. Warunki takie powinny objąć wszystkie zagadnienia wskazane obecnie w załączniku nr 6 PZO.</i>	ności art. 33 (Dz. U. 2016, poz. 2134 z późn. zm.). Wobec powyższego, nie zachodzi potrzeba ustanowienia planu ochrony dla obszaru Natura 2000 Ostoja Cedyńska PLB 320017.
28	Klub Przyrodników 22.11.2017 r.	<i>... 3. Dedykowane rybitwie czarnej działanie 8 z dotychczasowego załącznika nr 5 proponujemy jednak pozostawić, przeredagowane na: „Zapewnienie spokoju w okresie lęgowym w koloniach rybitwy czarnej, poprzez ograniczenie ruchu rekreacyjnego, wędkarskiego i rybackiego do okresu połęgowego”.</i>	Uwagi nie uwzględniono. Niniejsza zmiana podyktowana jest wskazaniem Ministra Środowiska zawartymi w piśmie z dnia 15 lipca 2015 roku, znak: DP-074-118/24442/14/JJ, pkt 5. oraz 7. Szczegółowe uzasadnienie zmiany znajduje się powyżej w cytowanych uwagach oraz sposobie ich uwzględnienia.

Po zakończeniu etapu opracowywania projektu zmiany zarządzenia w sprawie PZO, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie, wykonując dyspozycję określoną przepisem art. 28 ust. 4 ustawy o ochronie przyrody oraz art. 39 ustawy OOS, obwieszczeniem z dnia, znak:, podał do publicznej wiadomości informację o przystąpieniu do konsultacji społecznych sporządzonego projektu zarządzenia zmieniającego plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Cedyńska, zgodnie z czynnościami określonymi w art. 3 ust. 1 pkt 11 ustawy OOS. Na etapie procedury konsultacji społecznych, wpłynęło pism zawierających uwag i wniosków ze strony następujących podmiotów:

Szczegółowe informacje o sposobie rozpatrzenia wszystkich uwag znajdują się w tabeli poniżej:

L.p.	Podmiot zgłaszający	Treść uwagi	Sposób rozpatrzenia uwagi

Projekt zarządzenia został uzgodniony, zgodnie z art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2015 r. poz. 525 i 1960) z Wojewodą Zachodniopomorskim, pismem nr z dnia